

Remissyttrande

Datum 2018-11-13

Diarienummer RS 2018-03804

Diarienummer HS 2018-00623

Ert diarienummer S2018/03436/FS

Socialdepartementet

God och nära vård – En primärvårdsreform (SOU 2018:39)

Sammanfattning

Västra Götalandsregionen håller i allt väsentligt med om färdbeskrivningen och förslagen i delbetänkandet. Intentionerna i reformen är goda och väl i linje med det arbete som pågår i Västra Götalandsregionens omställning av hälso- och sjukvården. Precis som det är bra att generalistkompetensen blir belyst så är det också bra att personcentring och medarbetarperspektivet lyfts fram.

För att de här viktiga förslagen ska få genomslag hos huvudmännen behöver staten ta ett tydligt ansvar kring vissa delar. Det handlar till exempel om att tydliggöra uppdraget.

Det är bra att ha ett gemensamt uppdrag för vårdvalet som tillhandahåller de grundläggande generalistkompetenserna i primärvården, såsom specialistläkare i allmänmedicin och distriktssköterskor. Västra Götalandsregionen anser att frågan om hur det nationella vårdvalet ska benämnas behöver utredas vidare.

Hur primärvården bäst kan möta äldre med omfattande behov behöver utredas ytterligare, bland annat för att se över frågan om gemensam resursplanering.

Författningsförslagen

Förslagen är bra ur patientperspektiv. För att de ska vara möjliga att genomföra så krävs den resursförflyttning som lyfts, från sjukhusvård till primärvård. För att förverkliga detta har den politiska ledningen i Västra Götalandsregionen gett tjänstepersonorganisationen ett uppdrag att ta fram beskrivningar om hur en sådan resursförflyttning kan genomföras över ett antal år. Uppdraget ska redovisas under våren 2019.

Ändamålsenlig administration

Västra Götalandsregionen stödjer förslaget om översyn av intygskrav. Det är ett område som behöver ses över både ur organisatoriskt- och professionsperspektiv. Det är viktigt att inte förminska det försäkringsmedicinska arbetet till intygsskrivande, det är en del av vård och behandling och mycket förbättringsarbete pågår.

När det gäller signeringskrav av journaluppgifter är det angeläget att IT-stöd ger förutsättning att minska dubbelsigneringar. Kravet på att minska den

administrativa bördan vid signering får däremot aldrig överställas patientsäkerheten.

Samverkan mellan huvudmännen

Västra Götalandsregionen instämmer i det fokus och den vikt som utredningen ger samordning. För att kunna ge bästa möjliga vård och ett sammanhållet vårderbjudande till patienter behöver samordningen mellan alla berörda huvudmän och vårdgivare bli bättre.

Nationell plan för en god och nära vård

Planen är god och behöver följas på flera olika nivåer för att säkerställa att arbetet går åt rätt håll.

En stark primärvård som utgångspunkt för ökad närhet till patienten

Förslaget till definition av primärvård är bra. Samtidigt behöver det framgå att det är såväl primärvårdens, den sekundära vårdens och den kommunala hälso- och sjukvårdens ansvar och uppdrag att tillgodose den goda och nära vården.

Som utredningen konstaterar behöver primärvården ha tillgång till information och personuppgifter för att kunna svara för den samordnande rollen för patienten. Utöver att arbeta med samtycke så finns det fortsatt behov av att utveckla lagstiftningen för att möjliggöra samverkan mellan olika huvudmän och vårdgivare. Huvudmännen behöver fortsatt arbeta för IT-system som stödjer arbetet och inte motarbetar det. I Västra Götalandsregionen så bedrivs detta bland annat genom projektet Framtidens Vårdinformationsmiljö.

Västra Götalandsregionen menar att frågan om hur primärvården bäst kan möta äldre med omfattande behov behöver utredas ytterligare. Ett förtydligande av primärvårdens samordnande roll räcker inte och inte heller krav på SIP eller patientkontakt för de berörda patientgrupperna med behov av insatser från flera huvudmän. Vi delar utredningens slutsatser kring förslaget om en riktad primärvård, men frågan om hur vården ska organiseras för att få den mest kvalitativa och resurseffektiva vården för de komplext sjuka med de mest omfattande samordningsbehoven behöver utredas ytterligare. Bland annat behöver villkoren för en gemensam resursplanering för en långsiktigt hållbar samordning utredas.

Utredningens förslag på krav på läkarmedverkan i kommunens särskilda boenden bör på samma sätt ställas på läkarmedverkan hos hemsjukvårdspatienter eftersom de ofta har minst lika komplexa vård- och omsorgsbehov.

Tillgänglighet

Att det i primärvårdsuppdraget fastställs att tillgängligheten ska vara mycket god, är bra ur patientperspektiv. Som även noteras i betänkandet är det viktigt med förståelse för att arbetet för att nå dit är långsiktigt och att därför förändrad resursfördelning, ändrade arbetssätt och en förbättrad samverkan kräver uthållighet på både nationell, regional och lokal nivå.

Primärvårdens stödjande samordnande, förebyggande och rehabiliterande uppdrag

Enklare egenvård behöver skiljas från patientens medverkan i avancerad vård som regleras i HSL. Egenvården behöver personcentreras.

Västra Götalandsregionen föreslår att förslaget att vissa delar av rehabiliteringsuppdraget kan behöva koncentreras förtydligas, exempelvis för patienter med neurologiska sjukdomar. Det behöver t.ex. förtydligas om utredningen anser att det ska finnas en nivåstrukturering inom primärvården.

Fokus på prevention och förebyggande arbete är mycket viktigt. Hur hälso- och sjukvårdens roll ska vara i förhållande till andra aktörer, t.ex. Folkhälsomyndigheten, är något oklart i utredningen och behöver bli tydligare.

Hälso- och sjukvårdstjänster i primärvårdens vårdval

Västra Götalandsregionen anser att vilket begrepp som ska användas som nationell benämning av ett vårdval för primärvården ytterligare behöver utredas och belysas. Som utredningen tydliggör bedrivs primärvård både med regionerna/landstingen och primärkommunerna som huvudman. Ett begrepp som Vårdval primärvård avser emellertid endast den regionalt finansierade verksamheten. Begrepp som Vårdval vårdcentral eller Vårdval hälsocentral refererar till en byggnad och inte en verksamhet, vilket skulle tala emot dessa benämningar. Den regionalt finansierade primärvården bedrivs på andra platser än i dessa byggnader och genom digitala vårdtjänster. Å andra sidan gör sådana begrepp det möjligt med andra vårdval inom primärvården. Det kan finnas många olika vårdval inom primärvården.

Författningsförslaget 7 kap 3a§ HSL om att landstinget ska organisera vårdval primärvård så att det tillhandahåller hela primärvårdsuppdraget är bra. Det trycker på vikten av att samverkan inom primärvården prioriteras, om inte ett vårdval innefattar hela primärvårdsuppdraget. Det kommer gagna både patienterna och många närstående och det behöver lyftas fram i huvudmännens och vårdgivarnas uppdrag och i det nationella arbetet med översyn av LOV.

Utbildning och forskning inom primärvården

Västra Götalandsregionen instämmer i utredningens förslag med ett förtydligande avseende forskning och utbildning. När tyngdpunkten i vården förskjuts mot primärvården behöver fördelningen, innehållet och villkoren för läkarutbildningen, de akademiska vårdutbildningarna och forskningen anpassas till detta.

När FoU-frågorna ska lyftas i nästa betänkande är det viktigt att utredningen inhämtar kunskap och erfarenheter från hela Sverige.

Kontinuitet i primärvården, inklusive fler ST i allmänmedicin

Västra Götalandsregionen instämmer i utredningens förslag om ett förtydligande i patientlagen om att patienten ska få tillgång till och möjlighet att välja en fast läkarkontakt i primärvården. En fast läkarkontakt i primärvården är grunden för patientens kontinuitet och trygghet. Det är viktigt att parallellt arbeta med

utvecklandet av interprofessionella arbetssätt där patienten vid respektive kontakt i primärvården möter den profession som bäst motsvarar patientens behov vid just den kontakten.

För att säkra tillgången till läkare som är specialister i allmänmedicin arbetar Västra Götalandsregionen med att ta ett samlat grepp till exempel över all specialisttjänstgöring för läkare i regionen. Det arbetet ska även samordnas med den resursöverföring till primärvården som pågår i Västra Götalandsregionen.

Systematisk uppföljning och kvalitetsregister i Primärvården

Västra Götalandsregionen vill lyfta PrimärvårdsKvalitet och patientregistret som bra medel för att få den aggregerade data som förespråkas i utredningen. Det behöver tydliggöras vad som ska registreras och kunna användas i hela landet.

Övrigt

Västra Götalandsregionen välkomnar och emotser resultatet av den utvidgade utredningen som också ska titta på hur ersättningar enligt LOL och LOF ska kunna integreras i samklang med övriga förändringar i primärvården. Eftersom regionen fått intrycket att den nationella taxan ska bestå och utvecklas är det högst angeläget att utreda hur även dessa vårdgivare ska bli en del av framtidens primärvård. Minst lika viktigt, om inte viktigare, är att beakta Socialdepartementets promemoria (Ds:2018:31) med den juridiska översynen så att dessa två utredningar inte motverkar varandras syften.

Regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Johnny Magnusson
Regionstyrelsens ordförande

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör